

Varnostni list

Trgovsko ime: **FORTH Proti klopom**

Št. revizije: 6

Dobavitelj: BIOTEH podjetje za biotehnologijo d.o.o.

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/ZMESI IN DRUŽBE/PODJETJA

1.1. Trgovsko ime: FORTH Proti klopom**1.2. Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe:** insekticid, biocidni proizvod (PT 18, 19) – za odganjanje in zatiranje klopov, za nanašanje na obleko**1.3. Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista:**

BIOTEH d.o.o., Zg. Jarše, Preserska cesta 9, 1235 Radomlje; tel.: 01/ 5283-969, 5282-224; e-pošta: bioteh@bioteh.si

1.4. Telefonska številka za nujne primere: 01/ 5283-969, 5282-224 (Bioteh d.o.o. 7:30 - 15:30)

Posvetujte se z osebnim oz. dežurnim zdravnikom, le v primeru življenjske ogroženosti pokličite 112.

2. UGOTOVITEV NEVARNOSTI

2.1. Razvrstitev snovi ali zmesi:

Razvrstitev zmesi glede na Direktivi 67/548/EGS in 1999/45/ES z vsemi dopolnitvami:

Zelo lahko vnetljivo.

2.2. Elementi etikete:

**ZELO LAHKO
VNETLJIVO**

F+ zelo lahko vnetljivo.

R12 Zelo lahko vnetljivo.

S2 Hraniti izven dosega otrok.

S16 Hraniti ločeno od virov vžiga – ne kaditi.

S23 Ne vdihavati meglice.

S51 Uporabljati le v dobro prezračenih prostorih.

2.3. Druge nevarnosti:

Lahko draži preobčutljivo kožo, zato se predvsem pri majhnih otrocih izogibajte direktnega stika sredstva s kožo. Stik z očmi lahko povzroči draženje. Meglica oziroma hlapi lahko povzročijo draženje dihalnega sistema.

Vsebina pločevinke (aerosolne doze) je zaradi zmesi butana in propana zelo lahko vnetljiva. Ne sme priti v stik z vročino in ognjem. Izdelek vsebuje ekstrakt piretrinov, ki je v večjih količinah škodljiv za vodne organizme in lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.

3. SESTAVA / PODATKI O SESTAVINAH

Naravni ekstrakt piretrinov

a) kemijsko ime (IUPAC): piretrini in piretroidi

b) EC št. (EINECS/ELINCS): 232-319-8

c) CAS št.: 8003-34-7

- d) Razvrstitev po 67/548/EGS: Xn, N; R20-21-22-50/53
e) Razvrstitev po 1272/2008/ES: H302-312-332-400-410
f) Koncentracija: 0,2 % (0,2 g / 100 g)

Etanol

- a) kemijsko ime (IUPAC): etanol
b) EC št. (EINECS/ELINCS): 200-578-6
c) CAS št.: 64-17-5
d) Razvrstitev po 67/548/EGS: F, R11
e) Razvrstitev po 1272/2008/ES: H225
f) Koncentracija: 50-100 % (masni)

Butan

- a) kemijsko ime (IUPAC): butan
b) EC št. (EINECS/ELINCS): 203-448-7
c) CAS št.: 106-97-8
d) Razvrstitev po 67/548/EGS: F+, R12
e) Razvrstitev po 1272/2008/ES: H220-280
f) Koncentracija: 25-50 % (masni)

Propan

- a) kemijsko ime (IUPAC): propan
b) EC št. (EINECS/ELINCS): 200-827-9
c) CAS št.: 74-98-6
d) Razvrstitev po 67/548/EGS: F+, R12
e) Razvrstitev po 1272/2008/ES: H220-280
f) Koncentracija: 5-10 % (masni)

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ**4.1. Opis ukrepov za prvo pomoč:**

- Splošni ukrepi: Pri sumu na zastrupitev takoj pokličite zdravnika. Pokažite mu embalažo ali varnostni list. Prizadeta oseba naj miruje, zagotovimo osnovne življenjske funkcije.
- Zaužitje: Ne izzivati bruhanja. Opozorilo: nezavestni osebi nikoli ne dajajte ničesar skozi usta! Usta izperite z vodo (ne požirati). Pokličite zdravnika in mu pokažite embalažo ali varnostni list. Zdravljenje je simptomatično.
- Stik s kožo: V primeru draženja kožo temeljito sperite z vodo in milom. Če draženje ne preneha, poiščite zdravniško pomoč.
- Stik z očmi: Odprte oči 15 minut spirajte s čisto vodo. Če draženje ne preneha, se posvetujte z očesnim zdravnikom.
- Vdihavanje: Prizadeto osebo takoj umaknite v dobro prezračen prostor ali na svež zrak. V primeru težav se posvetujte z zdravnikom.

4.2. Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli: ni razpoložljivih podatkov**4.3. Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja:**
ni razpoložljivih podatkov

5. PROTIPOŽARNI UKREPI

5.1. Sredstva za gašenje:

Primerna gasilna sredstva: CO₂, pena, prah (kemijska sredstva), razpršena voda.

Neprimerna gasilna sredstva: Direktni vodni curek.

5.2. Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo: Produkti gorenja so lahko toksični in/ali dražilni. Preprečiti je potrebno uhajanje onesnaženega gasilnega sredstva v tla oziroma v okolico.

5.3. Nasvet za gasilce: Pri gašenju nosite dihalni aparat s filtrom za organske snovi. Odstranite izvor gorenja. Hladite in ščitite nepoškodovano embalažo pred segrevanjem, da ne pride do eksplozije!

6. UKREPI OB NENAMERNIH IZPUSTIH

6.1. Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili: Zaščitite se pred stikom s kožo in očmi (zaščitna obleka, gumijaste rokavice, zaščitna očala). Ne vdihavajte hlapov. Zaščitite se z dihalno masko s filtrom za organske snovi.

6.2. Okoljevarstveni ukrepi: V primeru večjega razlitja takoj poklicati gasilce. Preprečiti je potrebno kontaminacijo kanalizacije, tal, izsuševalnih jarkov in površinskih voda.

6.3. Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje: Če se zgodi poškodba aerosolne pločevinke, odstraniti vse vire vžiga. Razlitje absorbirati in odstraniti. Zbrani material hraniti v primernih zbiralnikih do odstranjevanja v skladu z veljavno zakonodajo. Razlitja ne absorbirati z žagovino ali drugimi vnetljivimi absorpcijskimi materiali. Upoštevati preventivne ukrepe pred statičnim naelektrenjem. Poškodovan izdelek ali absorbiran material dostaviti pooblaščen organizaciji za odstranjevanje kemikalij.

6.4. Sklicevanje na druge oddelke: za odstranjevanje glejte oddelek 13

7. RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE

7.1. Varnostni ukrepi za varno ravnanje:

Med uporabo ne jesti, ne piti in ne kaditi. Po rokovanju z izdelkom si temeljito umijte roke. Preberite navodila za uporabo na izdelku in se ravnajte po njih.

7.2. Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo:

Izdelek hraniti v originalni embalaži, na suhem in hladnem mestu, izven dosega otrok, ločeno od hrane, pijače in krmil ter ločeno od virov vžiga.

Urediti je potrebno prezračevanje – lahko je naravni vlek (odprtine pri tleh in zgoraj).

Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam, višjim od 50°C.

7.3. Posebne končne uporabe: ni razpoložljivih podatkov

8. NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI / OSEBNA ZAŠČITA

8.1. Parametri nadzora: Preprečiti stik z očmi. Izogibati se vdihavanju meglice.

8.2. Nadzor izpostavljenosti: Posebni ukrepi niso potrebni – osebna varovalna oprema ni potrebna.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI**9.1. Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih:**

a) videz:	aerosol brez barve / zlatorumena tekočina
b) vonj:	rahel, po senu
c) mejne vrednosti vonja:	ni razpoložljivih podatkov
d) pH:	ni razpoložljivih podatkov
e) tališče/ledišče:	ni razpoložljivih podatkov
f) začetno vrelišče in območje vrelišča:	ni razpoložljivih podatkov
g) plamenišče:	-42°C (propan)
h) hitrost izparevanja:	ni razpoložljivih podatkov
i) vnetljivost:	zelo lahko vnetljiv
j) zgornje/spodnje meje vnetljivosti ali eksplozivnosti:	ni razpoložljivih podatkov
k) parni tlak:	ni razpoložljivih podatkov
l) parna gostota:	ni razpoložljivih podatkov
m) relativna gostota:	ni razpoložljivih podatkov
n) topnost:	topen v nepolarnih topilih
o) porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda:	ni razpoložljivih podatkov
p) temperatura samovžiga:	470°C (propan)
q) temperatura razpadanja:	ni razpoložljivih podatkov
r) viskoznost:	ni razpoložljivih podatkov
s) eksplozivne lastnosti:	segrevanje lahko povzroči eksplozijo
t) oksidativne lastnosti:	ni razpoložljivih podatkov

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

10.1. Reaktivnost: ni razpoložljivih podatkov

10.2. Kemijska stabilnost: zmes je stabilna pri normalnih pogojih (sobni temperaturi)

10.3. Možnost nevarnih reakcij: ni razpoložljivih podatkov

10.4. Pogoji, ki se jim je treba izogniti: viri toplote in ognja

10.5. Nezdružljivi materiali: ni razpoložljivih podatkov

10.6. Nevarni produkti razgradnje: ni razpoložljivih podatkov

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI**Akutna toksičnost:**

LD₅₀ akutna kožna (podgana): >1500 mg/kg (aktivna snov - piretrini)

LD₅₀ akutna kožna (zajci): 5000 mg/kg (aktivna snov - piretrini)

LC₅₀ akutna inhalacijska (podgana): 3,4 mg/L zraka (aktivna snov - piretrini)

Nima mutagene, teratogene ali karcinogene aktivnosti.

Pri upoštevanju navodil za uporabo pripravka zdravju ni škodljiv.

V zelo redkih primerih lahko pri stiku s kožo povzroči preobčutljivost.

12. EKOLOŠKI PODATKI**12.1. Strupenost:**

Akutna toksičnost za vodne organizme:

LC₅₀ (Rainbow trout - postrv šarenka, 96 h): 5,2 µg/L (aktivna snov - piretrini)

LC₅₀ (Bluegill Sunfish, 96 h): 10,0 µg/L (aktivna snov - piretrini)

LC₅₀ (Sheepshead minnow, 96 h): 16,0 µg/L (aktivna snov - piretrini)

EC₅₀ (Daphnia magna - vodna bolha, 48 h): 12,0 µg/L (aktivna snov - piretrini)

12.2. Obstočnost in razgradljivost: pripravek je popolnoma biorazgradljiv

12.3. Zmožnost kopičenja v organizmih: ni razpoložljivih podatkov

12.4. Mobilnost v tleh: ni razpoložljivih podatkov

12.5. Rezultati ocene PBT in vPvB: ni razpoložljivih podatkov

12.6. Drugi škodljivi učinki: ni razpoložljivih podatkov

13. ODSTRANJEVANJE**Odstranjevanje izdelka:**

Izdelek (vsebinske pločevinke) naj bi v celoti uporabili za svoj namen. V izjemnih primerih, ko pride do ostankov izdelka v originalni posodi, ga oddajte v predelavo centru, pooblaščenemu za odstranjevanje nevarnih snovi.

Odstranjevanje embalaže:

Prazno embalažo, ostanke neporabljenega sredstva ali sredstva, ki mu je potekel rok uporabnosti, oddajte pooblaščenemu zbiralcu ali odstranjevalcu nevarnih odpadkov.

Ravnati v skladu z okoljsko zakonodajo, ki ureja področje ravnanja z nevarnimi odpadki in ravnanje z embalažo in odpadno embalažo.

14. PODATKI O PREVOZU

14.1. Številka ZN: 1950

14.2. Pravilno odpremno ime ZN: aerosoli

14.3. Razredi nevarnosti prevoza: 2, 5F

14.4. Skupina embalaže: ni razpoložljivih podatkov

14.5. Nevarnosti za okolje: ni razpoložljivih podatkov

14.6. Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: ni razpoložljivih podatkov

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI

Varnostni list je izdelan v skladu z Uredbo (ES) št. 1907/2006 in Uredbo komisije (EU) št. 453/2010.

15.1. Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes:

Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam, višjim od 50°C. Ne preluknjajte in ne sežigajte je niti, ko je prazna. Ne pršite po odprtem plamenu ali vnetljivem materialu.

15.2. Ocena kemijske varnosti: ocena kemijske varnosti zmesi ni bila izvedena**16. DRUGI PODATKI**

S proizvodom je potrebno ravnati, ga shranjevati in uporabljati v skladu z dobrim gospodarjenjem in v skladu z zakonodajo. Varnostni list je pripravljen v skladu z najboljšim znanjem, ne odgovarjamo pa za nepravilno uporabo oziroma neupoštevanje teh podatkov. Vse informacije se nanašajo zgolj na ta proizvod. Za način uporabe izdelka natančno sledite navodilu za uporabo, ki je napisano na embalaži.

Seznam standardnih opozoril in stavkov o nevarnosti, navedenih v 3. oddelku:

R11	Lahko vnetljivo.
R12	Zelo lahko vnetljivo.
R20	Zdravju škodljivo pri vdihavanju.
R21	Zdravju škodljivo v stiku s kožo.
R22	Zdravju škodljivo pri zaužitju.
R50/53	Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
H220	Zelo lahko vnetljiv plin.
H225	Lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
H280	Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
H302	Zdravju škodljivo pri zaužitju.
H312	Zdravju škodljivo v stiku s kožo.
H332	Zdravju škodljivo pri vdihavanju.
H400	Zelo strupeno za vodne organizme.
H410	Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

Viri:

- Varnostni list za naravni ekstrakt piretrinov, junij 2010
- Varnostni list za etanol, april 2012
- Uredba komisije (EU) št. 453/2010 z dne 20. maja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)